

EDITORIAL

LA NOSTRA LLENGUA A LES ESCOLES

Després de més de dues centúries d'una sistemàtica persecució contra la nostra llengua pairal, intensificada aquests quaranta anys darrers, per tal de destruir intencionadament el signe més viu de la nostra personalitat nacional, ara assistim joiosament al seu reconeixement oficial, al ser incorporada solemnement a l'ensenyament a Catalunya pel decret del 23 de Juny publicat al Bolletí Oficial de l'Estat.

Es arribada l'hora, doncs, de que les autoritats i els organismes representatius de les nostres illes, i a darrera ells tota la part sana de l'opinió balear, reclamem al poder públic l'extensió a la nostra àrea lingüística de la concessió que conté a quell decret, que vengui a cloure a les illes, com ho ha fet a Catalunya, l'execrable període que inicià el decret de Nova Planta i que anuli aquella malaurada deliberació del Consell de Castella que volia que el rei manàs "que en las escuelas de primeras letras y de Gramática no se permitan libros en lengua catalana, - escribir ni hablar en ella dentro de las escuelas..." ordre que tan sumisament ha anat complint, per desgràcia, tants de vasalls venals i tantes institucions docents de llavors ençà i fins als nostres dies.

El primer pas per recobrar la consciència de la nostra personalitat com a poble amb fesomia pròpia ha de sortir de les escoles, còlula on fins ara s'ha desnaturalitzat la formació cultural i espiritual dels nostres infants. La paraula amorosida apresada en el si de la llar familiar, era transformada i capgirada en la ment de les tendres criatures al trobar-se amb aquesta enutjosa dualitat, que produïa en el seu esperit una tal confusió que arrossegaren ja per a sempre més. I així, poc a poc, el seu llenguatge es va descaracterizant i surgeix en ells aquesta llamentosa

ble indiferència per les qüestions que afecten a la nostra terra i als seus valors més significats.

Per això cal anar recobrant l'influència que l'escola pot exercir sobre les novelles generacions, fent que aquesta més a viat ajudi a formar ciutadans conscients i decidits. I desde el moment que l'ensenyament de la nostra parla ha estat reconegut a les escoles catalanes, no hi ha cap raó perquè aquest reconeixement no puga ésser també aplicat a les nostres illes, on aquella hi és tan viva i actual. Tots a la una hem de fer costat a la petició que ja ha endreçat el Consell General als organismes estatals, proporcionant-li el calor de la nostra adhesió perquè se senti assistit i apoiat pel poble que representa.

I a l'entretant, pertoca a la premsa illenca, a la diària i a la forana, una missió prou important: la de fer ambient i formar opinió a l'entorn de totes aquelles qüestions relacionades amb la propera autonomia i amb els consegüents traspassos de serveis que aquella comporti. Començant per fer que la nostra llengua recobri a les escoles públiques i privades dels territoris balears i pitiusos el lloc que li correspon; denunciant i oposant-nos a la burda maniobra de darrera hora de trasllador a escoles peninsulars els mestres insulars ja preparats per ensenyar-la. I combatent amb criteri serè i equànim la campanya insidiosa que uns falsos mallorquinistes, emparant-se en una escafida política de campanar, intenta boicotetjar les legítimes aspiracions dels pobles de l'arxipèlag, entossudint-se en rebutjar la catalanitat del nostre origen ètnic i del nostre parlar a l'atribuir gratuïtament a Catalunya unes imaginàries ambicions imperialistes. Tasca honrosa però ingrata a la que, no obstant, ens hem de lliurar amb il·lusió, conscients de que amb ella contribuirem a despertar en moltes consciències adormides la noció de la nostra personalitat nacional.

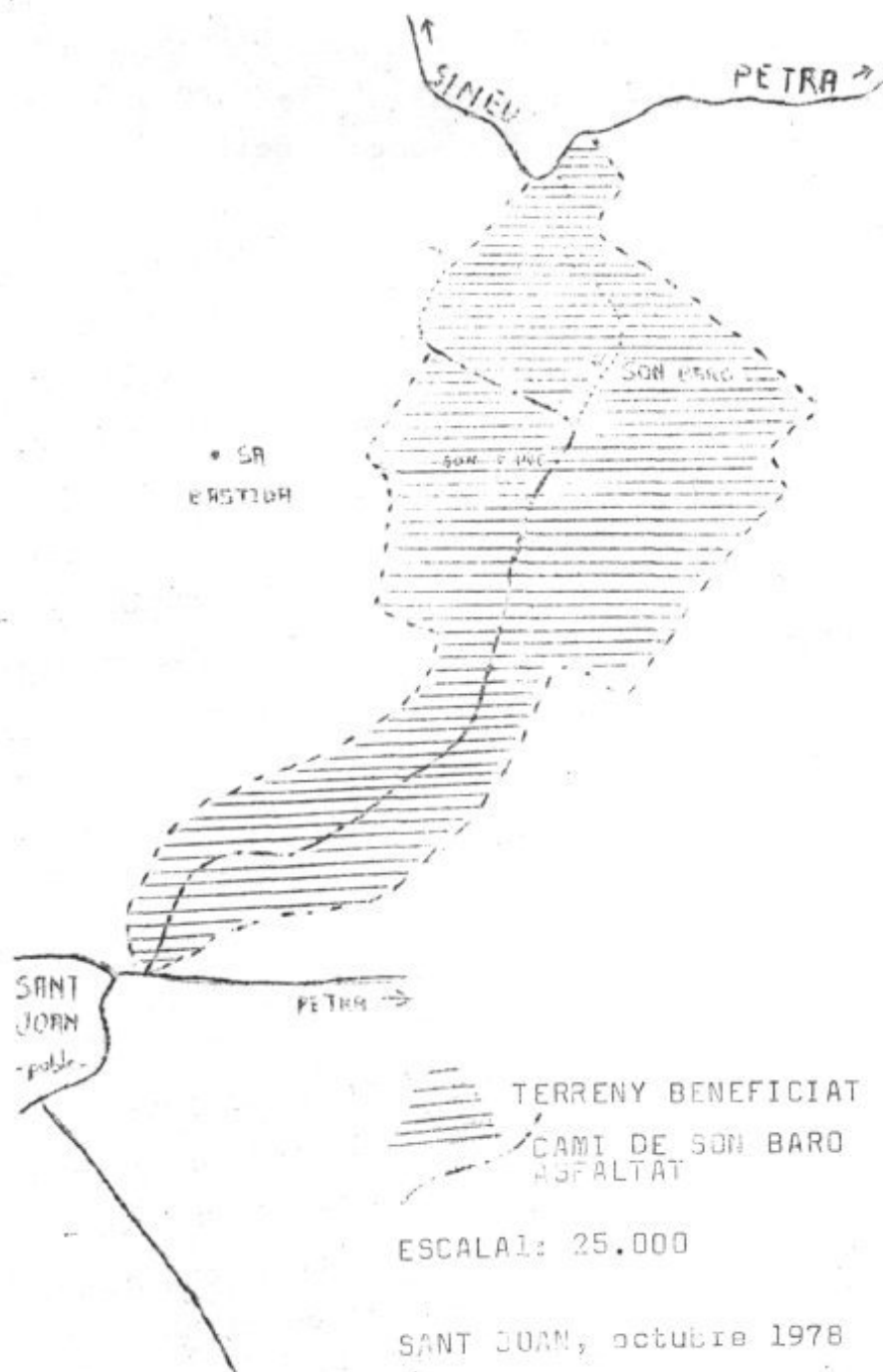
Editorial conjunta de la Premsa Forana

el camino de "son baró"

325 cuarteradas se beneficiarán.
por un importe de 1.106.924 ptas.

Quizás cuando estas líneas salgan a la luz, una parte del Proyecto de mejora y pavimentación asfáltica del camino municipal de "Son Baró" ya sea una realidad. Un hecho que tras mucho hablar y discutir por fin se ha hecho factible. En sesión plenaria el Ayuntamiento acordó la adjudicación del asfaltado de las obras a la empresa

y el encargo de la dirección de dichas obras a D. Rafael Soler Gayá. Por dicho motivo, no hace muchos días, mantuvimos una entrevista para esta REVISTA con el Sr. Soler, Ingeniero de Caminos, Canales y Puertos y al mismo tiempo Ingeniero Director del Puerto de Palma.

Creo que hacer una presentación del Sr. Soler en Sant Joan no es necesario ya que de todos es conocido; pero sí hacer una pequeña biografía de él.

Nace el 12 de diciembre de 1929 en Sant Joan. Hijo de D. Sebastián Soler y Dª María Gayá y nieto de Don Juan Gayá "Xondo", Ingeniero de Montes (1863 - 1956). Cuenta con 48 años y está casado con Dª Rosario Chacártégui. Padre de 4 hijos.

Termina la carrera de Ingeniero de Caminos, Canales y Puertos en Madrid en junio de 1955, adquiriendo posteriormente el Título de Doctorado en 1967. Desde que terminó la carrera hasta la actualidad ha ejercido su profesión en las Baleares. Desde junio de 1955 hasta enero de 1958 presta sus servicios en una empresa privada. Desde esta fecha hasta octubre de 1963 presta servicios en calidad de Ingeniero

Auxiliar del Puerto de Palma desempeñando diversas comisiones en el Servicio de Faros y de los Puertos de la provincia de Baleares. En octubre de 1962 es nombrado en comisión Ingeniero Director del Grupo de Puertos de Menorca sin perjuicio de su destino anterior hasta que el 21 de septiembre de 1974 cesa como Director del Grupo de Puertos de Baleares y Jefe del Negociado de Puertos y Señales Marítimas de la Jefatura de Costas y Puertos de Baleares, para desempeñar el destino actualmente ocupado de Ingeniero Director del Puerto de Palma Mca.

Como datos curiosos diré que durante 11 años ha tenido a su cargo la conservación y explotación de 16 puertos, 31 faros, 85 balizas y luces de puerto, 4 señales acústicas y 2 radiofaros circulares. Ha redactado 250 proyectos de obras portuarias y 122 de señales marítimas con un importe global de 1.498.500.783 ptas. También en cuanto a experiencia docente dio en 1972 un Seminario sobre Señalización Marítima en la Escuela Técnica Superior de Caminos, Canales y Puertos de Madrid. Otro en 1975 en la Escuela Técnica Superior de Santander y desde 1976 es profesor de la asignatura "Dirección y Explotación de Puertos" de la Escuela Técnica Superior de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos de Barcelona a la que acude semanalmente para impartir las clases; así como trabajos relativos a balizamiento de Puertos e investigaciones sobre la historia de la administración tráfico y obras en los puertos. Como último dato diré que es autor del trabajo "Proyecto de Señales Marítimas luminosas" que por Orden de la Dirección General de Puertos y Señales Marítimas de 31 de diciembre de 1974 fue aconsejado para servir de orientación en la redacción de los proyectos de señales marítimas de la Administración y publicado por el Ministerio.

- Como Director de este proyecto del asfaltado del camino de "Son Baró", ¿qué nos pueda decir?.

- Que así como en los caminos dependientes del Estado y la Diputación puede afirmarse que se ha culminado el proceso de su total asfaltado, no puede decirse lo mismo de los caminos municipales donde el proceso ha sido mucho más lento encontrándose aún muchos caminos como el de Son Baró, donde, a pesar de que la condición de los vehículos que la utilizan demandan una pavimentación asfáltica aún no ha podido realizarse esta mejora. En este camino se realizó ya hace

años una importante mejora consistente en la explanación de su ensanche hasta alcanzar un ancho de 6 m. a la par que se ejecutaban algunos muros de contención dónde la sección transversal así lo exigía. Queda ahora la realización de algunas modestas obras de fábrica consistentes en caños para desagüe y la totalidad de la pavimentación de la calzada que esté proyectada de 5 m. de anchura a lo largo de la longitud total del camino de 3.300 m. También en aquellos puntos en que lo exija la presencia de desagües habrá de realizarse algunos cortos tramos de cuneta para canalizar las aguas hacia los caños.

-¿A cuánto asciende el importe de las obras a realizar?

- El importe total asciende a 2.603.394 ptas, de las cuales el Ayuntamiento, procedente de los beneficiarios, tendrá que abonar 1.106.924 ptas., siendo la aportación de la Diputación el resto o sea 1.496.470 ptas.

El Sr. Soler no percibe honorario alguno por el trabajo que realice en dicho proyecto.

-¿Durarán mucho tiempo las obras?

- Se ha previsto que ha finales de año ya estén acabadas.

-¿Se han previsto posibles consecuencias una vez finalizado el asfaltado?

- De momento no se prevén consecuencias. Si a lo que se refiere Vd. es al paso de camiones cargados de áridos puedo señalarle que el camino quedará en condiciones de soportar el tráfico presumible de este tipo; ahora bien la experiencia demuestra que cuando un camino se dota de pavimento asfáltico y es susceptible de relacionar otras dos vías de comunicación como sucede en este caso - carretera de Sant Joan a Petra y de Sineu a Petra - se produce automáticamente un aumento de la intensidad media de circulación. Si tal evento se produjera, si se sobrepasaran las cargas legales (13 toneladas por eje) y, en definitiva, si alguna circunstancia aconsejara establecer restricciones en el paso de camiones, puede el Ayuntamiento adoptar las providencias oportunas y establecer limitaciones traducidas en la correspondiente señalización vertical u horizontal.

-¿Ha habido problemas con los vecinos para llevar a cabo dicha obra?

-Practicamente no. En diciembre del año pasado se mantuvieron una serie de reuniones y se acordó esta mejora y pavimentación asfáltica. En cuanto a la gestión de cobro, hay una comisión encargada que la lleve a término.

-¿Cuántos propietarios se beneficiarán de esta mejora?

Directamente casi unos 300.

-¿Qué superficie real de cultivos y pinares existe a lo largo de este camino?

-Según el catastro que obra en el Ayuntamiento, la superficie real es de 2.308.555 metros cuadrados, equivalentes a 325 cuarteradas; de las cuales un 34% corresponden a cultivos colindantes; un 7% a pinar colindante; un 50% a cultivos no colindantes y un 9% a pinar no colindante.

-¿Está muy repartida la proporción de pago de cada contribuyente?

-Practicamente sí. A excepción de D. Antonio Sbert Rullán propietario de la finca mayor con una portación de 161.521 ptas y de un servidor con 153.849 ptas. los demás están bastante equilibrados oscilando gran número de ellos entre las ocho mil y las quince mil pts.

-Por último. ¿Ve Vd. posible el asfaltado de otros caminos como éste?

-Si se hace éste, ¿por qué no?

texto y dibujo. FRANCISCO MAS

L'OBRA DEL PARE GINARD ENALTIDA

El día 17 d'octubre de 1978, en el monestir de Monserrot va tenir lloc un acte que ens hauria d'enorgullir. El President de Consell General, Rafael Albertí, va entrega a la Biblioteca de l'Abadia dels quatre toms del Cançoner del Pare Ginard, en la persona del Pare Abat, i, en presència del President de la Generalitat, Josep Tarradellas, durant el curs de la visita que varen fer el membres del Consell al Principat.

Anteproyecto "Cami de San Pedro"

Reporte de gastos del Cami de San Pedro

San Juan - Mahón.

Parcelas apertadas : Reporte en 1,00 0,75 0,50 0,25

SUPERFICIES REALES				SUPERFICIES COMPUTABLES				SUM
Cultivos Colindante	Pámar Colindante	Cultivos no Colindante	Pámar no Colindante	Cultivos Colindante	Pámar Colindante	Cultivos no Colindante	Pámar no Colindante	Total computable
1,00	0,50	0,75	0,25	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²
792.571	162.190	1.164.901	188.893	792.571	81.095	873.636	47.223	1.794.5

Participación en el gasto por manutención :

Cultivos colindante : $2103 : 1.794.565 = 0,003958$ 3,958 por mil

Pámar colindante : $0,003958 \cdot 0,50 = 0,001979$ 1,979 por mil

Cultivos no colindante : $0,003958 \cdot 0,75 = 0,002969$ 2,969 por mil

Pámar no colindante : $0,003958 \cdot 0,25 = 0,000990$ 0,990 por mil

Aplicación a la realización por contrato o por administración

TIPO CULTIVO SEGUN CATASTRO	CONTRATA 1.169.207 pts pts/manutención	ADMINISTRACION 984.045 pts pts/manutención
Cultivos colindante	4.628	3.895
Pámar colindante	2.314	1.947
Cultivos no colindante	3.471	2.922
Pámar no colindante	1.158	974

3/6/1978

el teatre reduït a cendres

Víctima d'un voraç incendi esdevingut a la matinada del dijous dia 10, l'únic teatre del poble va quedar reduït a un esquelet cremat. Un foc devastador consumí en pocs minuts tots la matèria, altament combustible, de la que estava compost el local.

Apercebuts uns veïns de l'existència de símptomes de foc en l'edifici, procediren a aclarir-ho, moment en que es desencadenà una foguera de dimensions terribles, que alcançava un parell de metres per damunt la teulada. El foc acabà amb tot el mobiliari i instal·lacions - quedant convertit en no res - i amb quasi tota l'estructura del sotil, fet afortunat, per altra banda, ja que afavorí la radiació de l'eleva da temperatura, evitant-se una acumulació excessiva de calor que hagués

pogut amenaçar seriosament l'estabilitat de les parets laterals i desencadenar una catàstrofe molt més greu.

Adonats, bé per l'estrèpit del sinistre, bé per la senyal inquietant de les campanes, bé pel tumult de la gent, el poble en pocs moments es concentrà vora l'edifici en flames, comprovant que era impossible fer cap esforç front la potència destructora del foc.

Els bombers de Ciutat arribaren, encara que tard per salvar les instal·lacions interiors, si a punt per rematar contra l'acció de l'elevada temperatura en les parets laterals i en les estructures que cohesionen l'edifici.

Així va acabar de crepitar el foc i la silueta del que fou el teatre quedà muda i morta.

Correspon a una gestió serena, racional i amb la vista posada en el futur i les generacions joves, retornar a la vida un local que pot repercutir profundament en el poble i en les seves manifestacions culturals, o, segons la solució elegida, quedar en unes parets, de les quals no es pugui extreure aquell servei i funció que tots pensam.

Guillem Florit

.....//.....

Nota: Per tal de trobar una solució a aquest greu problema creat, s'han convocat una sèrie de reunions entre els pares de família, per una part, i els joves per l'altre, entre aquests estaments i els responsables de la Parròquia i del Bisbat, titulars de la propietat de l'edifici sinestrat.

CANVI DE NOM PER LA NOSTRA ENTITAT

La nostra entitat s'ha transformat en Centre Cultural Sant Joan, en virtut de la decisió presa a l'Assamblea General Extraordinària que tingué lloc el 28 d'Octubre d'aquest mateix any a l'Aula Pare Ginard.

En ella es va decidir que era convenient aquesta postura, donada l'ordre ministerial per la qual dintre uns pocs mesos desapareixeran els Teleclubs.

La política d'actes i funcions no sofrirà cap canvi fonamental. Amb un altra assamblea es donarà compte de les noves normatives que regiran el funcionament del Centre, que són, en certs matisos, diferents a les actualment vigents, ja que amb la creació dels Centres Culturals s'intenta agrupar les associacions i activitats de tipus cultural i recreatiu que funcionen dins el poble.

REFLEXIONES A RAIZ

DEL NUEVO PAPA

A raíz de la marcha de los parados pasaron por Montuiri un domingo por la noche y participaron con su asistencia a la misa. Uno de ellos, el sacerdote J. Santandreu, juntamente con el Ecónomo, concelebraron en la misa; a la salida unos buenos amigos para mí, de gran valía humana e inquietud para las cosas del pueblo, y que no frecuentan la iglesia, me decían : " si los sacerdotes fueran así no sotros seríamos cristianos practicantes" " La Iglesia estaría en el mejor momento de expansión de su historia."

Todo ello me lleva a una importante reflexión, además compartida por la mayoría de la juventud (que no ven con buenos ojos una Iglesia Institución burocrática) y muchos mayores que anhelamos esta Iglesia que últimamente vuelve a su imagen liberalizadora, que se acerca más a los pobres, presos, oprimidos, marginados etc., o sea, ver que volvemos a la Iglesia de los primeros tres siglos de la historia del cristianismo, que hacía exclamar admirados a los hombres de aquella época, "¡mirad como se aman los unos a los otros!"....Y a pesar de no tener ningún poder económico ni social estaban cambiando el mundo, con una fuerza tan arrolladora y a costa de tantos riesgos y vidas humanas dice un historiador que sólo en Roma fue considerable el número de muertos y encarcelados, no quedando espacio para los delinquentes en la cárceles. Toda su fuerza estaba, como sabemos, en VIVIR el evangelio auténtico.

Para mí el problema arranca en el siglo III con la conversión del primer emperador romano y los grandes de su época al catolicismo. No puedo juzgar si fue sinceridad o astucia, pero pienso más en lo segundo.....Veían acabado su dominio de explotación del hombre por el hombre, ya que el cristianismo cambiaba totalmente las estructuras y mentalidades desde sus cimientos, hermanando a todos los hombres.....

Entrando a formar parte de las comunidades cristianas con su "conversión" pudieron coger la dirección de la nave y adaptarla desde dentro, a través de los siglos futuros, a sus intereses y ambiciones

En este nuevo estado de cosas, y solo así, puede comprenderse que aquella primitiva Iglesia pudiera tolerar, o permanecer indiferente ante la esclavitud, o que pudiera haber existido la inquisición, las guerras santas y las que no lo eran...etc.

El cristianismo se extendía por la fuerza del Evangelio no por ningún poder material, ni influencias de ninguna clase y la prueba está que cuando se quería reclamar el cuerpo de un mártir, era el pueblo, que lo pedía al emperador, no el jefe o encargado de aquella comunidad porque habría sido otro mártir.

Dentro de 30 ó 40 siglos más, cuando se estudie la historia de la Iglesia costará mucho entender la actitud de la misma (siempre hay excepciones muy apreciables) desde el siglo III al siglo XX. Estos últimos Papas y especialmente Juan Pablo II que sabe de persecuciones y marginaciones por el Evangelio, sin duda, acelerará este proceso de cambio para coger la imagen del cristianismo de los primeros tiempos de amor entre los hombres, enfrentamiento con todas las injusticias y opresiones que existen en el mundo.

No hace un mes leí en Ultima Hora que a raíz de la postura que cogió la Iglesia americana en Medellín, hace 10 años, de acercamiento a los pobres y oprimidos ha supuesto ya más de 100 nuevos mártires entre sacerdotes y religiosos además de seglares. Al prepararse la siguiente reunión en Puebla(Méjico) parece que el Papa Juan Pablo II la va a presidir personalmente.

Creo que todos los cristianos podemos sentirnos muy esperanzados porque hemos encontrado el verdadero camino no sólo a nivel de Iglesia de base sino también a través de Ella como institución oficial tan discutida...

Miguel Fiol Company

COSES DE LA VIDA

" Hi havia un senyor que tenia esclaus i els tractava com a tals. Cada temporadeta els hi feia un petit regal. Amb ell, la majoria es posaven molt contents i alabaven a l'amo. Una minoria, pel contrari, veien perfectament la seva situació i oferien una oposició violenta contra el senyor i les seves idees. Incitaven als seus companys a què es juntassin amb ells en la lluita per la llibertat; però eren rebujats. No es cansaven d'insistir, i perquè no creassin pus problemes, els qui pensaven estar bé aniquilaren els qui haurien estat els seus salvadors".

Davant la vida n'hi ha molts que es comporten com els esclaus de la paràbola. Què les coses no van bé: és que als altres tampoc les hi van. Què una cosa no la comprenen: és mala d'entendre, i deixen que unes idees que no són les seves, influesquin rotundament damunt la seva vida particular.

I no només això, sinó que es defensen contra la veritat d'una forma agressiva. Si es troben amb una situació que mai s'els hi havia ocorregut pensar amb ella, per tenir-la clara o creure-la ridícula; i qualcú tracta de corregir-los, no és estrany que ataquin les idees d'aquesta persona, o a la persona mateixa. Així és com l'incultura i la ignorància es va estenent com una bassa d'oli dins la nostra societat.

Posaré un exemple per entendre més quines poren esser les situacions reals davant les que hem de reaccionar (pot esser si és la primera vegada que ho llegim que les trobem estranyes i ridícules).

Observem l'actitud de l'home enfront als animals (primitivament lliures i supeditats a lleis de vida universals) és violenta i antinatural. I a mida que va progressant el que molts diuen civilització, es disbaraten més els equilibris i les relacions. Fins i tot hem arribat a creure que tenim un dret innat de tractar els altres sers vius, que tenen un sistema nerviós tan sensible com el nostre, així com ens dóna la gana.

El més innocent pescador, agafa un cuc, li afica un ferro, que delicadament l'atravessa de part a part, si bé sol deixar-li el cap d'una manera que es pugui engronsar. Després si amb l'ham agafa un peix el tira damunt l'arena o dins la pella, i és clar, aquell peix bota d'alegria.

Els caçadors moderns, àvids d'emocions fortes desparen la seva escopeta contra uns animals indefensos que segurament no han fet cap mal al qui els caça. Fins i tot, a altres se'ls manipula abans de caçar-los, tallant-los la coa (deu esser perquè el colom pugui mirar per enrera i la coa no li faci nosa).

Hem observat alguna vegada els ulls d'un ca, que tota la vida ha estat fermat a una cadena ?

Ara bé, que s'ha de fer per canviar aquesta manera d'actuar?. Jo he tractat d'exposar la idea. Pot esser, per emprar una estructura lingüística un poc difícil no hagi expressat clarament el que volia donar a entendre. Però així i tot és segur que més d'un lector pensa que el que he escrit són bajanades, i amb això em donarà per ben satisfet, ja que confirmarà i donarà valor a aquest senzill article.

Joan Morey

¿ PARALELISMO ?

Estamos a punto de asistir a la comisión del mismo error a que se entregaron nuestros ingenuos antepasados allá por los años veinte: el de construir un local social para el pueblo en un solar que no es propiedad del pueblo de San Juan, y que es muy discutible si se ha tenido opción a usar del edificio para el fin recreativo-cultural-social que en principio se le edificó

Ahora, por circunstancias fortuitas, nos encontramos ante el mismo dilema, agravado por el hecho de que ya no puede hablarse de identificación entre pueblo y comunidad cristiana, ni de paralelismo de interés entre estos dos grupos. Es por lo que nos atrevemos a pedir seriedad y reflexión sobre lo que se va a hacer.

A raíz de ello creemos oportuno reproducir una composición presentada a un concurso literario del Teleclub en el año 1.968

CENTROS RECREATIVOS!CULTURALES

Poco después de terminada la primera guerra mundial, el Sr. Económico Sr Más de grata memoria, con la ayuda de los vecinos, los donativos de buenas personas y parte de su fortuna particular, empezó en el lugar que ocupaba la vieja Rectoría, unas obras que tenían que ser destinadas a lugar de reunión y esparcimiento a la entonces floreciente Congregación Mariana.

Se compró una casa en la calle de Fray Luis Jaime "Cal Señor Mateu" para sustituir a la antigua Rectoría y se empezaron las obras que duraron algunos años, pero valía la pena. Teatro para que la Congregación pudiera hacer teatro, un Gran Salón, el más grande del pueblo, del cual se salía a una terraza monumental que daba a la hoy Plaza del General Franco, espaciosa vivienda, garage , en fin un complejo maravilloso para la juventud y para los que no lo fueran tanto, pues en él hubieran cabido todas las Congregaciones u otras organizaciones posibles dada su capacidad.

Pero no fue así como en un principio se había pensado desgraciadamente. En el Gran Salón en que se había proyectado poner un pequeño bar, se metió un gran café más comercial que social, en el teatro se hicieron algunas comedias pero después vino el cine y con

el correr de los años se arrendó a una empresa particular, en la planta baja se puso una droguería también arrendada, se arrendaron también una oficina y el garage. Años más tarde se quitó la droguería a la que pasó el café

Con estos hechos sólo quiero hacer constar que no se cumplió el fin "Cultural Recreativo-Social" que en un principio quería darse al "CENTRE CATHOLIC".

Otro botón de muestra lo tenemos con una casa construida al costado de la Iglesia, lugar denominado "Es Fosá" por ser antiguo cemterio.

En este sitio con dinero procedente de una rifa de radios y una rifa de relojes además de otros donativos y préstamos se construyó una casa. En la planta salón para juegos con ping-pon y otras cosas para la juventud, en el primer piso, salón de actos para reuniones muy bien amueblado con bancos y capacidad para más de 80 personas y en el tercer piso vivienda.

Esta casa estaba construida, aunque ningún rótulo sobre el portal lo diga para Escuela Parroquial, Casa de Acción Católica, entonces floreciente y hasta Vicaría decían malas lenguas, pero otra vez que dó defraudada la juventud en sus anhelos de tener este sitio donde reunirse, en tener este "centro cultural, recreativo, deportivo, que necesitaba y esta casa es hoy un establecimiento de venta de electromomés-ticos.

¿ Otro botón de muestra ? Ahí lo tienen.

La Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos compró en el año 1.966 una casa en la calle de Belisario denominada "Can Rosa". No tenía que ser un lugar "Cultural-Recreativo", pero lo que son las cosas !!.

Esta casa sólo tenía almacén en la planta y salón de actos con oficina en el primer piso, pues bien la Hermandad cedió al Tele-Club que se estaba formando la cochería o almacén, que se adecentó convenientemente con la ayuda y trabajo de los socios, y al mismo tiempo se ofreció cuando así se necesitare el salón de actos para el Tele-Club.

Esta Casa de la Hermandad se ha convertido hoy, Diciembre de 1968, en el "Centro Cultural-Recreativo", deportivo y demás adjetivos que queráis ponerle.

Por parte de la Hermandad y en colaboración con el P.P.O. se está desarrollando un "Cursillo de Tractoristas y Maquinaria Agrícola" de una duración de 3 meses. Es un curso muy interesante, pues tractoristas con muchos años de experiencia descubren cada día secretos para la conservación de su maquinaria, nuevos métodos para cultivar su tierra, amén de una cultura general, en abonados y podas y otras cosas útiles en el complejo arte de la agricultura.

El Tele-Club ha organizado Curso de Inglés, sin precedentes en nuestra villa, con asistencia de unos 30 alumnos. Este Curso llenará el invierno de todos los jóvenes asistentes, pues jóvenes son todos ellos aunque algunos hayan vivido, muchos años.

Cada semana hay conferencia dada por revelantes personalidades de nuestra Isla, mencionaré solamente al Dr. Castresena y al Dr. Jordá que son los últimos que hemos escuchado.

Se habla de una próxima Semana de Juventud, muy necesaria pues parece que este año el Sr. Vicario nos ha olvidado.

Están en proyecto torneos de ajedrez, dominó, etc, para este invierno, cosa estupenda para los aficionados a estos juegos.

Tenemos un televisor, un tocadiscos, una biblioteca, diferentes revistas, casi todo lo necesario para pasar veladas agradables y al mismo tiempo adquirir o conservar una educación y al mismo tiempo pasarlo bien, pues se habla también de hacer reuniones de baile una vez a la semana.

Y todo, en unos locales que en un principio no se adquirieron para fines Recreativo-Culturales, paradojas que pasan en nuestra villa.

Diciembre de 1.968

NOTA.- Con motivo de la celebración del Día Mundial del Ahorro, los premiados en el sorteo realizado en la Cja de Ahorros y Monte de piedad de las Baleares. Delegación en Sant Joan, son los siguientes: nº 3.170.532 Vespino Dª Margarita Bauzá Company.-CHEQUES GASOLINA 5000. pts.- nº 3.180.755 D. Fco Gayá Galmés - nº 3.180.536 Dª Frca Matas Muner - nº 3.153.689 Dª Antonia Mestre Matos - nº 3.184.922 Dª Gabriel Galmés Caimari - nº 3.185.535 Dª Margarita Florit Pocoví.

DEPORTES Fútbol

El C. D. San Juan en estos últimos cuatro partidos de liga, parece ser que ha experimentado una pequeña y ligera mejoría esto en cuanto a resultados, pero no a lo que se refiere a goles ni a nivel de juego.

Ha conseguido una victoria mínima ante el Collarensé y ésta en su propio feudo de Consolación; un empate en campo contrario, efectivamente en Algeida y dos derrotas esperadas de antemano ante dos "gallitos" del grupo: Artá y Felanitx. De todos modos estos resultados obtenidos, creemos que son más que aceptables, pero quizá si se lograra una conjunción de equipo más compacta y unida y al mismo tiempo un juego con más ritmo e ilusión se podría aspirar a la consecución de cotas más altas. De momento a esperar una vez más lo que pueda ocurrir en estos partidos que se encontrará nuestro San Juan, a la vuelta de la esquina, y que como primer compromiso esté el de la visita del difícilísimo Porreras. ¡Suerte, "gladiadores"!; que sin lugar a dudas la vais a necesitar.

Y los juveniles; por fin, se libraron de la pólvora mojada, que poblaba las botas de sus delanteros; al golpear con el tanteo de 5 - 0 al Alquería.

Sin lugar a dudas, creemos que ésta abultada victoria será una importantísima inyección de moral para nuestros jóvenes para afrontar esta difícil misión liguera.

De momento, se aprecia que de cada día aprenden más, dan mejor espectáculo y consiguen muchos más goles.

Esperemos que esta racha, no decaiga y que la moral sea más alta en cada día y partido.

Amador Bauzá Galmés.

o fets significatius o insignificants (SEGONS SE MIRI)

Resum de fets destacables esdevinguts en aquest dies i recollits per un equip d'observadors de la notícia:

-1er. fet destacable.- Les sentències populars, encara que formulades sense el rigor i mètode de la ciència, segueixen clamant la veritat en el 1978. I sinó, fixem-nos amb aquella que exposa triste i nostàlgicament: "NINGU ES PROFETA A LA SEVA TERRA". Era un 15 d'Octubre quan moria un fill poeta; dos anys després, ni amb tota la democràcia del món, pogueren evitar allò de "ningú és profeta a la seva terra".

Com investigadors de la notícia formulam la següent hipòtesi d'explicació del fet: No són just els pobles morts aquells que s'obliden dels seus fills, que han vençut la mort a pesar d'haver morts.

Evidentment, !serenitat!. Cap hipòtesi és vera si no és verificada.

-2º. fet destacable.- El mal és poderós. Ses plagues i ses febres es caracteritzen perquè creixen i s'extenen d'una forma exponencial, és a dir, alarmant. Iddò, en el nostre sòl no sabem si per falta de vacuna o per una debilitat anomenada (transcrivint un tecnicisme) "cultocefalomania", també ha invadit, afectant a certs grups, la febre extesa arreu de Mallorca i coneguda, perquè ens entenguem, amb el nom de mallorquí sí, català no". Ens afligeix bastant aquest esdeveniment, ja que des de Sanitat ens han comunicat que s'han acabat els remeis medicinals per aquesta terrible epidèmia local, de la qual esperam que no prosperi més enllà dels pobres sectors contagiats. Facem els esforços personals perquè sanin prest.

-3er. fet destacable.- Dins la gastronomia dels ideals, desitjos i valors, de la persona humana, en el nostre sòl, hi trobam un plat que no arribi a ésser saborós per gran part de la gent, en la qual cada dia, convivim a la mateixa taula. I això, ens succeeix en uns moments que un creia estar curat de "l'oi" de certes substàncies indigestes. Ens referim a la invitació dirigida a la nostra gent pel dia 2º d'Octubre, al acte del qual s'hi esperaven nombrosos convidats, realitzats els esforços per enterar al poble. Però ningú va comparèixer al banquet. Molts perderen l'oportunitat d'afegir el seu ingredient al

plat, que sota el nom de la cultura i del ressorgiment local, es volia condimentar en aquella nit del dissabte.

Però com diu un (paràgraf evangèlic: "La túnica serà arrebatada a aquests i oferida a uns altres"... Ara bé, un pot intuir que aquest desinterés podria respondre a una propera convocatòria d'un nou banquet, i que, a pesar de tots els presagis, no es quedaran sense túnica, que poc importa que sigui blanca.

Hí ha veritats que són immortals, com sembla de que no hi ha manera de què morin les classes entre els homes.

Els serveis també recolliren:

1er.-fet recomendable, (a mitges).- Un disaapte negre del mes d'Octubre, i sols il.luminat per les clapes blanques, desposseides de brillantor, de les pedres, deu santjoaners d'ànima, en tiringa, pujaren des de la vall d'en March, a Pollença, fins a l'aspra cuculla de Fartarix. La lluna els va premiar aquest esforç acompanyant al seu son lliure i elevat, mentres l'oretge fresc de la muntanya els robava la calor que el cos escopia afanyat. Els ulls no podien engolir les immensitats i per culpa d'això la fruició no era completa: la muntanya, les badies nord-orientals, la bòveda estrellada i neta. El sol del dia els va arrebatar del cos la sensació de malestar proporcionada per la duresa de la nit. Més tard, entre valls i pujols, el puig del Ca de Mi na va esser alcançat. Deixàrem sens complaure el puig Tomir. Ara, amb la mirada al nord, sortint de la depressió, la serra de Ternelles, que fineix amb el Castell del Rei; les seves faldes emparen la vida, i l'energia del bosc i records com el dels molins d'aigua. A la davallada, una caseta de neu oblidada pels homes de la nova història. Petits torrents recolleixen l'aigua fresca de la muntanya esponjosa, que a la dreta, mostra les cicatrius d'haver estat desposeïda. El sol sua i sua el cos i el sol esdevé molest; a moments sembla que invadeix la tristor de la tardor. Després la recuperació, la frondositat del bosc regala un darrer alè.

L'arribada a Sant Joan, en el Plà, el ball de les Verges ja ha acabat... Així remeten moltes joies.

Un reporter.

COOPERATIVISME

El cooperativisme està estès a totes les branques de l'activitat empresarial i de la feina, però d'una manera especial està indicat dins la pagesia, tant entre les grans empreses agràries com entre els petits foravilers.

El seu camp d'acció agafa des de la compra en comú del productes que ha de menestar al pagès per la seva explotació (abonos, piensos, fitosanitaris, etc.), fins a la venda dels que ha recollits, ja sien vegetals o animals; com també els treballs comunitaris, o la explotació conjunta de les terres i del bestiar en aquelles zones de cooperativisme molt avançat.

El cooperativisme té relació directa amb el grau de progrés i de cultura dels agricultors, de tal forma que a les comarques, regions o nacions, a on hi trobem moltes i ben organitzades cooperatives, els conradors viven relativament bé; pel contrari, als països subdesenvolupats no hi ha manera d'organitzar una cooperativa.

A Mallorca no està massa arrelat el cooperativisme, encara que hi ha unes quantes que giren per valor de molts de milions de pesetes cada any; contrasten aquestes amb altres (com la nostra) de poca activitat i amb no massa optimisme cap el futur.

Alguns directius i gèrents de cooperatives il·lenques s'en han adonat que no serà possible un vertader cooperativisme sense donar-se la mà unes a les altres; s'ha parlat d'anar a una federació, a una integració gradual de les que hi formen part; la de Sant Joan hi ha estat convidada per a prendre-hi part, i amb tal motiu hi hagué una reunió en el Teleclub amb representants de bon nombre d'elles, preparant les bases d'aquesta possible federació.

Les ventatges serien moltes, si estès la federació ben organitzada; el procés serà, però, llarg, i es possible que al principi hi hagi alguna patinada.

Però en necessari arriscar-se; i cooperar tots, primer per aixecar la nostra Cooperativa, i llavors, si vé al cas, per aprofitar-nos la federació.

Per donar vida a la Cooperativa només hi ha un camí: cooperar tots, des de el dia de l'assemblea de socis, elegint democràticament els més capaços, i llavors exigint als que surtin elegits que facin alguna cosa pels demés socis. Així, en una primera etapa, hauria la Cooperativa de suministrar tots els productes que els pagesos necessiten per a les seves terres i els seus remats, disposant d'un magatzem obert unes hores cada dia; en següents etapes, podrien muntar-se tres cambres frigorífiques; i moltes d'altres funcions, que el temps aconsellaria.

Hi ha que partir, encara que sia de zero. Si tots els pagesos de Sant Joan volem (el que son socis i els que encara no ho son) l'any 1979 podria marcar el renaixer de la nostra cooperativa.

Josep Estelrich

A LA MEMORIA DE F. LUIS JAUME

No le sobran a nuestra villa fechas memorables para pasar por alto ésta del 5 de noviembre. Fecha en que un "santjoaner" regaba con su sangre las lejanas tierras de la Alta California. De manos de unos enfurecidos indios, recibía martirio hace 203 años, nuestro Hijo Ilustre Fray Luis Jaime Vallespir O.F.M. en San Diego, ciudad situada junto al Pacífico, donde descansan sus restos mortales en el presbiterio de una humilde misión. En ella escribía un día al P. Guardián Rafael Verger: "Essos indios de acá aunque en el principio de la fundación de la Mission se manifestaron malos nos es de admirar; lo primero, porque ellos no sabian para que havian venido, sino que pensavan que les querian quitar sus tierras. Ahora ya todos quieren ser cristianos porque ya saben que hay un Dios, que esse hizo el cielo, la tierra, y todas las cosas, que hay infierno, y gloria, que tienen alma ett.... Desde essa Misión de San Diego, y octubre 17 de 1772. //

B.L.M. de V.R. su siempre afectissimo amigo, seguro y humilde subdito Fr. Luis Jaime".

VUIT ANYS DE BOLLETÍ

Mentres els records són frescos, ens sembla que vivim en un etern present, quasi immutable i perenne, però el dia que l'enfront de la memòria es torna borrós i confús, senyal que el temps ha pasat. Aleshores un s'en adona que està actmès a una nova òrbita i que el temps ha transcorregut de fet i, a més, constata, que ho fa ràpidament. Aquesta va esser la impressió que vaig tenir quan s'em va suggerir que tendríem subretxar el vuitè aniversari del bolletí SANT JOAN.

El bolletí va nèixer, farà vuit anys pel dia 21 de novembre de 1978, com a fruit d'una idea peregrina o meditada, qui ho sap, que, exposada en una de les reunions de la Directiva del Tele-Club, va esser acollida amb entusiasme per D. Joan Julià Gayà, que la dirigí, i un grup de col.laboradors. Sense cap ambició, en un principi sols pretenia esser un full informatiu de l'entitat. Però, jo ho crec, apreciades les possibilitats d'aquest instrument, ben prest, per no dir immediatament, es proposaren objectius de més envergadura, i, així, es decidí convertir el bolletí en una revista amb uns fins més amplis: a més d'esser un orgue d'informació, comentari, estimul de les activitats del Tele-club, intentaria convertir-se en una revista d'informació i formació del poble. Es a dir, enregistrar els fets més destacables, com a memòria col.lectiva al servei de les futures generacions; i, per mig dels articles d'opinió, les entrevistes i la crítica de situacions i problemes sociopolítics i culturals, remoure la consciència i suscitar inquietuds, preguntes i una voluntat d'acció en la gent, enmalaltida per una pseudofilosofia de benestar i progrés, serien les comeses d'aquests fulls mensuals.

Però, és clar, molts de condicionaments, llunyans i pròxims, impossibilitaven cridar a plè pulmó i s'havia de recorre a recursos lingüístics astuts com la ironia, les sentències, les comparacions, la hipèrbola, la metàfora, l'alegoria..., ja que el discurs reflexionat i clar era exposat. Així es va fer emí, amb, fluctuacions positives i negatives en les forces de l'esperit, i un mínim de recursos materials sembla incomprendible que un poble que pot malversar per a valors materials, descuidi a aquelles entitats que treballen pel seu bé-, i, allargant el parèntesi, un no es pot reprimir a expressar que molts de pobles romanen en una eterna infància i, com ocorreix en aquesta fase de la vida, aquests no arriben a comprendre a aquells que els avisen per al seu propi bé; no obstant, aquest estancament dins l'evolució deu molt a l'acció d'uns altres que pretenen mantenir el poble dins un estat d'inmaduració psicològica.

L'orgue d'informació que ens té centrats, fou reanimat, després d'una fase de decadència, pel Grup de Joves, allà, a principis del 1974, nom d'una estructura que pretenia unir, sota les manifestacions actives de la cultura i la pràctica del deport, i per mig d'un funcionament assembleari, a tots els joves de Sant Joan decidits a respondre a la insuficiència i passivitat del medi social. Del Bolletí, col.laborant amb la redacció i confecció, en volgué fer un instrument per mig del qual deixar sentir la veu dins el poble. Tanmateix aquesta fase, crec que lamentablement per la jovintud local, va esser de durada curta no molt més de mig any.

Seguiria una època més bé lènguida per la vida del bolletí, tant sols, avivada una mica, a partir de la primavera del 1975, per la commemoració del naixement del Frei Lluís Jaume, fet que fou el pre-texte perquè es succeïssin regularment les publicacions. Després d'aquests nombres monogràfics; i atrets i impulsats, en certa manera, pels nous aires i expectatives que començaven a apareixer per al nostre poble, després de la mort d'en Franco, els esperits es varen reposar de la seva vida umbria, sortint amb noves idees i moltes coses que comunicar a la gent, expressant una desitjos de reforma d'un canvi de comportament social, d'una nova comunicació i relació entre les persones, de recuperació de la nostra identitat com a poble, d'una tendència cap a la reflexió i maduració com a comunitat.

Aquesta explosió d'energia humana es produeix dos o tres mesos abans d'iniciar la segona etapa. La reestructuració de la revista, que comportà importants milleres en la impressió, va esser un dels principals exponents d'aquest compromís que exigia l'èxperit. Amb aquesta etapa, caracteritzada per la constància i pels principis de no just informar i enmagatzemar notícies sinó també pels de formar i de complir la missió de mantenir unes pàgines per la lliure expressió i opinió dels santjoaners, s'ha arribat al present actual.

Ara es preten, doncs, realitzar un bolletí per mig del qual es desitja fer poble, prendre consciència i suscitar responsabilitat en els designis de la nostra realitat. Per tal d'ampliar la panoràmica que descriu la problemàtica del nostre poble, per comprendre la nostra situació i paper dins les Illes, és per això que aquesta revista ha cregut convenient col·laborar amb la Premsa Forana i aportar a la taula comú de Mallorca els problemes, els anàlisis i les solucions descobertes.

Josep Roig. Novembre 78.

PASATIEMPOS

O	T	N	I	C	A	J	K	A	B	S
D	J	V	S	A	I	N	O	G	E	B
T	D	A	L	I	A	S	Z	M	T	O
V	A	N	E	C	U	Z	A	I	R	R
I	L	E	L	A	I	R	E	L	S	U
E	P	A	M	E	G	R	F	G	I	Z
M	L	R	R	A	V	O	S	H	M	L
S	Y	A	R	J	I	A	P	J	I	M
O	M	I	A	R	S	N	L	K	G	E
N	T	R	I	O	P	U	Y	C	F	D
A	S	L	R	L	I	N	O	G	E	B

SOPA DE LETRAS

BUSCA DIEZ FLORES

Solución próximo número.

PASATIEMPOS

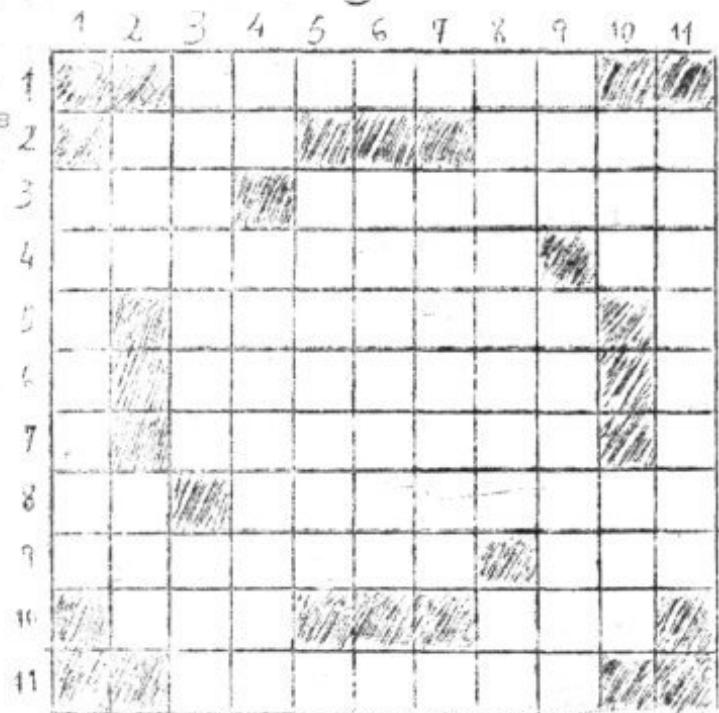
(Continuación)

adivINANZAS

1ª tengo siete nombres, sin orgullo lo proclamo y aunque tu no eres zoquete ni pizca me extrañaría que en un momento del día preguntes como me llamo.

2ª no soy planta ni animal, ni siquiera mineral, me hallas mejor andando que sentado y cavilando.

crucigrama

HORIZONTALES: 1: Magnetizaré. 2: Junté. Guacamayo mejicano. 3: Medida de longitud. Sazonaba un guiso. 4: conjunto de los sonidos de una lengua o idioma. En inglés, dentro. 5: Marcharé. Diminutivo de Ana. 6: Pro nombre personal. Conjunción latina. 7: Nombre de consonante. Rece. 8: Segunda persona del singular. Cerentes de olor. 9: Impidiera. Condimento. 10: lugar donde se trilla. Puerto de Finlandia. 11: limpiarla.

VERTICALES: 1: Deformante. 2: número cardinal. Nombre de consonante. 3: Falto de alma. Enaja. 4: Nota musical. Ermitaño. 5: Sujeto con cuerdas. Municipio de Huesca. 6: Entre gué. Río Ruso Afluente del Ural. 7: Ave parecida al cisne. Composición lírica. 8: Derivado de rábano. Contracción. 9: Dios Mahometano. Repetía. 10: Río de Siberia. Órgano de la vista. 11: Deseoso, nervioso. (Solución en el próximo número).

Solución al crucigrama anterior. HORIZONTALES : 1: Cabel.-Cedes. 2: Ayer-tara. 3: Basar-Somar. 4: Oso-oba-ala. 5: Su-as. 6: Razos. 7: Po-ag. 8: Ido-ero-amo. 9: Malar-senil. 10: Abel-Jaro. 11: Sanea-verén.

SOPA DE LETRAS.- Amazonas-Tigris-Mississippi-Congo-Orinoco-Ganges-Júcar-Po-Nilo-Níger.

ADIVINANZAS.- 1ª: el vestido. 2ª: el tiempo.

vida parroquial

Durante el transcurso del pasado mes de septiembre, no hay mucho que destacar, en el noticiario parroquial, a excepción del funeral por el alma del P. Juan Pablo I; que falleció en la noche del 28 del mismo mes y que en nuestro pueblo su funeral tuvo lugar, en la Iglesia Parroquial el: 30/09/78.

BALANCE DEMOGRAFICO.-

El balance que ha experimentado la demografía en esta localidad durante el mes de septiembre es el siguiente:

NATALIDAD.-

Durante el transcurso de este mes han nacido:

31/08/78 José Juan Bou Ribas.

25/09/78 María Galmés Matas.

BAUTIZOS.-

En lo que abarca el mes de Septiembre no se ha administrado dicho sacramento.

MATRIMONIOS.-

16/09/78 Miguel Gayá Bauzá (Sant Joan) con Antonia Mayol Bauzá (Sant Joan). Dicha pareja recibió el sacramento matrimonial en el Santuario de Consolación.

MORTALIDAD.-

La mortalidad en este pueblo ha experimentado el siguiente balance:

08/09/78 Antonio Font Matas "L'amon Toni Xisquet" a la edad de 78 años.

19/09/78 Rafael Company Salom "L'amo'n Felet" a la edad de 85 años.

FUNERAL POR LA MUERTE DEL PAPA JUAN PABLO I.-

Con motivo de la muerte del P. Juan Pablo I; se celebró en la Iglesia Parroquial un funeral; el pasado Sábado día 30 de Sep.

Este funeral, que se inició a las 20'30 hrs., con masiva asistencia de gente, incluyó la homilía en la cual, el Párroco; resaltó la inmensa obra que durante los 33 días de Pontificado; Juan Pablo I había iniciado.

L'AUTONOMIA

VISTA POR MIQUEL ALEÑAR

La premsa Forana es conscient de la necessitat d'informar i ajudar a mentalitzar la gent del nostres pobles sobre un tema tan important i actual com és el de l'autonomia. Fruit d'aquesta convicció és el següent qüestionari, que respongué molt amablement un dels economistes més clarividents de les nostres illes: MIQUEL ALEÑAR FUSTER. Economista: Director a Ciutat del Banc Industrial de Catalunya.

--Segons el seu punt de vista, ¿en què consisteix una autonomia, i quins nivells i àmbits ha d'abastar?

L'autonomia consisteix en una descentralització de l'Estat a favor d'una regió o nacionalitat, emparada i garantida per la Constitució, exercida per òrgans propis de l'entitat autònoma, comprensiva d'atribucions no solament tècniques sinó també polítiques, i d'atribucions entre les quals se n'han de comptar d'exclusives.

--Una autonomia així entesa, ¿és factible i convenient per a les nostres illes? ¿Per quines raons?

Naturalment. Per tres tipus de raons:

Per raons de benestar (són les més importants). L'autonomia permet una millor satisfacció de les demandes col·lectives de bens i de serveis públics, perquè fa possible adaptar millor la seva oferta a les demandes concretes de cada regió o nacionalitat. A més, l'autonomia ha de permetre en el nostre cas assumir despeses públiques per enfrontar el problema del deterior que ha patit la nacionalitat balear al llarg de més de dos-cents anys de centralisme i quaranta anys de totalitarisme. Aquest objectiu, que és desitjable per si mateix no és plantejable al marge de l'autonomia.

Per raons d'eficiència. L'autonomia, segons la literatura més moderna i millor contrastada empíricament, és el sistema que permet assolir objectius polítics amb menor cost en alguns casos (molts) ben concrets.

Per raons polítiques. L'autonomia és desitjable també perquè és el millor mitjà per a estimular i fomentar la participació pública en la gestió dels afers col·lectius. Està ben demostrat que el grau d'aquesta participació està en relació inversa a la distància existent entre els centres de producció i els de consum dels béns i serveis col·lectius.

--¿Creu que el nostre poble està preparat per entendre i dur endavant una autonomia com cal, amb totes les seves conseqüències?

L'acceptació sense reserves de l'autonomia presentarà alguns problemes a les Illes. Molta gent tem, ara per ara, a l'autonomia. En alguns casos, per por a la pròpia llibertat. En altres ocasions, per comoditat. Però sobre tot, per por del lastre de més de dues centúries de desprestigi, sistemàtic i opressiu, de tota idea de descentralització.

Malgrat tot, el nostre poble pot entendre i arribarà a acceptar de bon grat l'autonomia, perquè es on un poble exigent, ambiciós, en zill i llest. A més l'esplot de professionals de gran talla que han donat les Illes durant els darrers lustres, evidencia que es compte amb recursos humans suficients per dur a termini un govern autònom adequat i brillant.

--¿Quins sectors en sortiran més beneficiats, a curt i a llarg plaç?

L'autonomia per si mateixa no beneficiarà més a uns que als altres. L'autonomia beneficiarà a tothom, perquè engrandeix els marges col·lectius de llibertat i aprofundeix l'abast de la democràcia. Serà després el govern concret d'aquesta autonomia qui podrà establir diferències entre beneficiaris. Però el que cap govern autònom no podrà mai evitar és el millorar notoriament el grau de receptivitat, d'atenció i de resposta que puguin obtenir totes les demandes i exigències populars.

--¿Quina és la seva opinió sobre el recent decret de pre-autonomia i la constitució del Consell General Interinsular?

Són el primer pas del camí cap a l'autonomia. Com tot inici, es presenta carregat d'incògnites i d'esperances. Caldrà que el poble de les Illes sigui prou exigent, prou ambiciós i prou ferm per a no deixar-se enganyar. Qui ho vulgui fer en sortirà ben escaldat.

DE SA REDACCIO

S'ha rebut a aquesta redacció una carta amb sa llengua de s'Imperi, "de part d'un petit grup, anomenat a ell mateix "contra-grup"... Bona!., què li farem?.

Demanen que se publiqui en es bolletí s'escrit, donant unes raons polítiques, particulars i d'atac, baix un aspecte molt raonable de defensar en es poble i lluitar per lo just.

Però,.....saps què és de gros!.....no se volen identificar, de moment. Tenen por d'es "bunker"!, o, no estan segurs!....ja ho vorem!!

Al manco, heu aconseguit crear un ambient de ruptura, aquí dintre. Els més conservadors, diuen que no se pot consentir la col·laboració de s'oposició, Altres són més tolerants. Està fet d'es "bunker"!! Ho tomareu!!.

" LOS COJOS ANDABAN Y LOS CIEGOS VEIAN.... "

La Junta Rectora de la Asociación de Padres de Alumnos ha creído oportuno contestar al escrito de " Es Moix Negre d'ulls verds" sin que esto sirva de precedente ya que no considera elegante ningún escrito que no vaya responsabilizado con nombre y apellidos o en su caso con siglas conocidas.

Si detrás de este apodo figure un señor o señora con niños en edad escolar que vayan a la Escuela Graduada Mixta de San Juan, si es socio de la A.P.A. y va al corriente con el pago de cuotas, tenemos la obligación de informarle. Por eso y únicamente por eso contestamos a este escrito. Si no reúne las condiciones antes mencionadas no tiene ningún derecho a pedir explicaciones a la A.P.A. ya que ésta se debe única y exclusivamente a sus asociados.

Vamos al grano:

1º.- La misma semana en que se editaba el Boletín del Teleclub la Asociación de Padres de Alumnos se reunía con el Claustro de Profesores. El día 17 de Octubre los padres y madres de la 1ª Etapa lo hacían con sus respectivos maestros y dos días más tarde lo hacían los de la 2ª Etapa. Como anécdota le diremos que ambos días la sala magna de la Graduada estuvo a rebosar a pesar de que el segundo día, por la noche, llovía a cántaros.

2º.- Una semana más tarde se reunía la junta Rectora con el Claustro de Profesores.

3º.- A parte de las reuniones que tuvo la Junta anteriores a estas fechas lo volverá a hacer el día 13 de Noviembre para preparar la Asamblea General Ordinaria de Socios que según reza nuestros Estatutos tiene que convocarse anualmente durante el primer trimestre del curso escolar.

4º.- Por si " Es Moix Negre d'ulls verds" en estos meses le ha tenido cerrados le diremos que trabajando a marchas forzadas y con muy poco dinero en sus arcas el Ayuntamiento de San Juan, a instancias de A.P.A., ha construido, en la antigua vivienda de la maestra, una nueva aula destinada, en principio, al alumnado de 4º y 5º. Porque por si "Es Moix Negre d'ulls verds" los seguía teniendo cerrados le diremos que con el inicio de curso llegó un nuevo profesor, también a instancias de la A.P.A.

5º.- La Junta Rectora para este próximo curso tiene muchos proyectos, pero como la A.P.A. es una Asociación democrática, dichos proyectos es posible se conviertan en realidad, pero antes tienen que pasar por el beneplácito de la Asamblea General Ordinaria que es la que tiene que aprobarlos.

6º.- Si "Es Moix Negre d'ulls verds" reúne las condiciones antes señaladas lo que le rogamos es que venga a la Asamblea y como no demuestra con su escrito que la A.P.A. le preocupa mucho, salga volunt

rio para cubrir uno de los puestos vacantes de la Junta Rectora.

7º.-Si por lo que fuese no reúne las condiciones anteriores lo que le pedimos a "Es Moix Negra d'ulls verds" es que a partir de ahora los tenga más abiertos. Que si quiere hablar de la Asociación de Padres de Alumnos lo haga haciendo crítica constructiva, así, saldremos ganando todos y con toda seguridad él más que nadie.

Por la Asociación de Padres de Alumnos,
Francisco Morey Jaume, Relaciones Públicas de A.P.A.

CITA DE TELECLUBS EN SAN JUAN

Para tratar de la nueva normativa que en el futuro tendrán que regirse los Teleclubs, el pasado, día 1 de noviembre y bajo la presidencia de D. Jacinto Ismael Pérez García, Asesor Provincial de Teleclubs, se reunieron en San Juan la Mayoría de los Teleclubs de Mallorca, Sineu, S'Arrecó, La Real, Santa Margarita, Colonia de San Pedro, Costitx, Ses Salines, Ariany, Santa Eugenia, Mancor del Valle, Son Valls, Son Masia y San Juan, que agruparon entre Presidentes, Monitores y directivos más de 50 personas.

Una vez abierta la reunión por el Asesor y leído la Orden Ministerial por la que se crean y regulan los Centros Culturales Teleclubs se comentaron los puntos más confusos de la orden y se abrió un coloquio para comentar e interpretar las directrices a seguir.

Se solicitó mayor colaboración -si cabe- entre todos los centros, tanto en el orden cultural y recreativo, como en el apoyo moral. SE hizo público el agradecimiento al Asesor Provincial Jacinto Ismael por todo cuanto ha hecho en bien de los Teleclubs, por el apoyo, ayuda y colaboración recibida.

Tras más de una hora de reunión se dio por finalizada, solicitando la mayoría de los participantes que este tipo de reuniones se convoquen más a menudo.

Cronicón.

M E T E R E C L O G I A

Mes d'Octubre.-

DIA: 1.-	2.-	16.-	17.-	18.-	19.-	20.-	d= dematí
QTAT: 22'2dhnl	1d	4'5dh	2dh	54'7dhn	72'5dhn	1'2d	h= horabaixa
Estació Bar Company							n= nit
							total 157'41.

Durant el mes d'octubre es va registrar un total de 157'4 litres, quantitat molt notable, i favorable pel camp ja que va esser un ploure molt equilibrat, sense torments. Part d'aquest volum d'aigua ha passat a engrossar els magatzems subterranis, anomenats "aquífers."

El temps, en general, no estat bó, ja que sa pluja es va limitar a la 3ª setmana; ses temperatures calmaes, sense grans canvis entre es dia i sa nit. El vent no va bufar quasi gens.

Aquesta "savó" ha estat molt favorable per dur a terme ses labors pròpies d'aquest mes, com són ses d'acondicionar la terra per la pròpera sembra de llegums i cereals i també pel neixement de les primeres ferratjes i sembra de ses altres.

Joan Roig.

vi trobada de premsa forana

El passat dia 5 de novembre la premsa forana celebrà la sexta trobada, en aquesta ocasió, en la pintoresca villa d'Artà.

Damunt les deu del matí se personaren, congregant-se a la plaça, els representants de les revistes que componen aquest grup. En aquest cas s'hi uniren: Bellpuig, Dijous, Felanitx, Flor de Card, Perles i Coves, Sòller, Sant Joan. Després d'una recepció a l'Ajuntament per les primeres autoritats i visita a l'arxiu i dependències de l'edifici del Consistori, els reunits es trasladeren al centre social, on va tenir lloc una sessió de treball.

En aquesta es tractaren entre altres, aquests principals temes: La problemàtica del tren a Mallorca - de la resolució de la qual es va assenyalar com a responsable, en aquests moments, el General i Gran Consell. Sobre aquest tema versarà la pròxima editorial conjunta. Es va indicar la possibilitat de constituir la Premsa Forana en associació, dins la qual a més s'hi podrien incloure altres publicacions sobre temes de difusió cultural. Es va convocar, per discutir un projecte d'estute i fixar els objectius a desenvolupar una nova trobada a celebrar el pròxim dia 14 de desembre a Inca.

Un altre tema exposat fou el de la publicitat, un important mitjà per sobreviure per la gran majoria de revistes. Flor de Card va donar lectura a una nota d'autocrítica, demanant-se sobre el fi d'aquest grup, pregunta a la que li respongué amb les frases genèriques: fer poble (el tractar la problemàtica, la crítica i l'anàlisi de la realitat i valors de cada poble) i entre tots fer país. Es va acordar una adhesió conjunta a la lluita de Radio Popular.

Després d'una visita al Museu de ciències naturals i arqueològics, en el qual s'hi ordenen importants col·leccions, es va dirigir a Canyamel, on es dinà en la vista a la mar. A la tarda es visità les Coves, acte amb el qual finetlitzà aquesta trobada.

De la redacció.

el consell general interinsular

La consecució de la nostra institució Pro-autonòmica (Consell General Interinsular), ve a suposar el reconeixement del poble de les Illes Balears amb plena personalitat i amb el dret de disposar dels òrgans necessaris per tractar els seus propis problemes.

En aquest sentit volem senyalar algunes de les dificultats amb les quals ens trobarem a partir d'ara.

Arribar a tenir facultats dependrà de les negociacions, mitjançant la Comisió de Transferències, i cal tenir ben present, aquestes circumstàncies a fi de no fer-nos il·lusions que ens portarien després a una frustració del funcionament d'una pre-autonomia que ben poc podrà fer per solucionar els nostres problemes.

El Consell té en aquests moments la gran responsabilitat de recolçar-se en el poble illenc, de fer-lo participar, de movilitzar-lo per parlar amb força al Govern central i fer un intent seriós i conseqüent per donar més contingut, més poder a l'actual Consell. Però la veritat, és que no tenim unes bases sòlides per confiar en que les forces del Consell ens portin a la plena autonomia.

En definitiva, que la pre-autonomia és un avanç, però no suposa de cap manera, una garantia de poder, guanyant un autèntic govern per les nostres Illes.

Per resoldre tots els problemes i aconseguir la veritable autonomia, hem de ajudar tots, tot depen de que els ciutadans de les nostres Illes ens posem en marxa recolzant tot lo que faci el Consell, per així també tenir dret ha exigir.

Jaume Mola.

DESCOBRINT LA CULTURA TALAIÒTICA

Amb un grup de companys i alguna companya, un diumenge dels passats d'octubre, ferem una visita al poblat talaiòtic de Son Fornès, en el terme de Montuiri. A arrel d'aquesta em va venir la temptació d'escriure unes retxes sobre la cultura talaiòtica i per les que he de dir, no he realitzat cap esforç en documentar-me, (perdonau-me les imprecisions); sols he volgut transcriure les impressions i la mica d'informació, que sortí de nosaltres mentre recorriem aquestes ruïnes, quasi totalment esborrades pel pas del temps, a les quals es vol rescatar i conservar per mig de l'excavació i la restauració. A propòsit, i, abans que altra pretensió, aquest paràgraf vol constituir també un crit d'animació i un element motivador per despertar en el nostre poble un interès cap a l'excursionisme dirigit a la resserca i investigació dels vestigis del passat en la nostra comarca i dels quals hi ha abundants testimonis a Sant Joan.

La cultura talaiòtica s'inicià a Mallorca, segons alguns autors, entre els segles XVI-XV abans de Crist. Els talaiots s'agrupaven formant poblats envoltats d'una murada. Aquests constituïen Torres de defensa i per aquesta finalitat sobresortien per damunt la resta de les edificacions, en les dependències de les quals hi feien vida comunitari els habitants d'aquest esbós de ciutat. El talaiot posseïa a més la funció de cambra funerària, estant dotat d'una estança reduïda i oberta des de l'interior dins l'ampli mur que constituïa el talaiot; en aquesta estança, a manera de forn, es cremaven els cosos, principalment dels herois, morts en la lluita, i en el edifici es depositaven les cendres. La part superior d'aquesta arquitectura culminava amb una cúpula que era sostinguda per una sola columna central aixicada amb enormes pedres. Des de l'explanada elevada, formada per la cúpula, es descobria l'enemic, al qual se li feria front amb l'arma més apreciada d'aquell temps: la bassetja, que permetia frenar l'impetu de l'atacant ja a distàncies llunyanes. De la resposta d'aquest es protegia el defensor gracies a un petit recinte, cobert de troncs i llenya, que coronava aquesta torre forta, i al qual s'hi ascendia

des de l'interior per mig d'un corredor.

L'època d'apogeu per aquesta cultura va esdevenir en el segle XII abans de Crist. Eren els moments en què el poble mallorquí disposava del monopoli del transport dels metalls en un trajecte que unia la península Ibèria amb les costes italianes, amb els pobles de les quals aquests primitius pobladors comercieven. Però, en el segle VIII a. de C., sobrevení per la cultura afincada en els talaiots la decadència, ocasionada al no poder superar la seva economia la competència d'altres pobles també navegants i comerciants del Mare Nostrum, entre ells: els fenicis i els grecs. Els avanços tècnics d'aquests en matèria de navegació fou la causa que els va fer guanyar la batalla comercial. Per aquest segle, els pobles esmentats, situats a l'orient del Mar més gros conegut en aquell temps, disposaven de naus capaces d'alcançar les costes peninsulars, on estava establert el mercat dels metalls, en els quals Ibèria, en aquell temps, encara n'era molt fecunda, sense tenir que fer estació a Mallorca; aquest fet les reportà considerables avantatges damunt el poble mallorquí, qui, per manca d'agilitat en la navegació en sortí perdent. Per fer front a la penúria que l'encalçava, el poble mallorquí es tingué que dedicar a la pirateria a llogar-se com a mercenari primer als exèrcits de Cartago i després als d'un Imperi, caracteritzat per l'afany de domini i expansió il·limitades : Roma

Josep Roig. Novembre-78

-NOTA DE LA REDACCIO.-

Demanam a les persones interessades en fer ús del nostre bolletí per publicà escrits, donin el seu nom complet al director, encara que l'escrit estigui signat amb un pseudònim

Moltes gracies.

"els nostres avanpassats"

"es foners"

Nosotros vivimos en una isla, del Archipiélago Balear; pocos son los que conocen su historia, cosa que eminentemente es del desagrado de muchos de los historiadores mallorquines.

El día 27 de Agosto, en uno de los actos de las fiestas patronales hubo el concurso "Tir de bassetja" que por cierto no, de abusiva expectación.

Pero nos hemos preguntado: ¿De dónde viene este costumbre? Muchos de nosotros quedaríamos paralizados ante la pregunta, y serían unos pocos los que la contestasen debidamente; casi, casi solo los historiadores y sin duda los que estudiasen e investigasen la Historia Balear.

Y precisamente de esta palabra Balear o Baleares, empieza el tema del cual nos queremos referir.

Baleares es el nombre que ha cogido un conjunto de islas e islotes en el cual nosotros vivimos y es lógico que nosotros sepamos su historia, aunque esto no se cumpla.

Nuestra historia ya se refleja en el nombre, Baleares, éste procede del Griego, cuyo nombre suena Batlein y se escribe $\beta\alpha\lambda\lambda\epsilon\iota\omega$ $\beta\alpha\lambda\lambda\epsilon\iota\omega$ significa tirar piedras y bolas que es lo que precisamente se hizo el 27 de Agosto.

En este día nosotros los sanjuanenses pusimos en práctica, lo que hacían "es foners".

" RECORDANT ES FONERS "

Imaginemos que vivimos en Mallorca en tiempo de la civilización Griega.

Baleares y en concreto Mallorca, ya tenía resonancia mundial en el mundo, entonces conocido (Mare nostrum).

El porque de su resonancia se debe a los históricos "foners habitantes de la isla en aquellos entonces.

En aquellos entonces todo el mundo conocido estaba dominado por los griegos y posteriormente por los romanos, a excepción de Baleares dominada "pes foners".

Ningún barco conseguía conquistar la isla a causa de su sensacional manejo "de sa bassetja" considerada por ellos como arma de guerra.

La ventaja que tenía la isla era que sólo podía llegarse a ésta, con barco para su conquista.

Para su conquista los generales griegos dirigían barcos contra ellos, pero jamás estos llegaron a tierra a causa "des foners" cuyos hombres amenazaban en las playas con "sa bassetja" dirigiendo piedras por medio de este objeto, acertando en su blanco, antes que las flechas de los griegos llegasen a ellos.

"Es foners" alquilaban sus servicios a cambio de dinero a los generales griegos que gracias a ellos consiguieron grandes victorias en los campos de batalla.

En su vida cotidiana "es foners" se alojaban en campamentos, rodeados por murallas de piedra y talayots; que eran torres de piedra para su vigilancia.

Estos vivían en navetas formadas éstas de piedra y cubiertas de otras, lisas y alargadas.

(Uno de estos poblados se conserva en perfectas condiciones en la isla de Menorca).

Su especialidad en "sa bassetja" quizá pueda ser debida a que ya de pequeños sus madres colocaban su merienda en los árboles y los chicos tenían que derribarla con piedras o con dicho instrumento.

MALLORCA ES CONQUISTADA POR LOS ROMANOS.-

Hartos estos de sus derrotas con "es foners"; en el año 112 a.~de J.C., el General Quinto Cecilio Metelo ideó una nave cubierta con gruesas pieles de cordero a causa de las cuales por vez primera, " es foners" sufren la derrota.

Y ante esta victoria el General latino se le consideró y conoció con el nombre de Quinto Cecilio Metelo Baleárico.

Y desde aquellas décadas desaparecen "es foners " y Mallorca estuvo durante más de 500 años bajo el dominio de los romanos.

SANT JOAN

Boletín informativo del Centro Cultural 1 de San Juan Nº2250

C/. Belisario Nº 18, San Juan

Noviembre 1978 Nº 76

Director: Carlos Costa Salom.

Equipo de Redacción:

Miguel Gayá Bauzá	José Roig Bauzá	Guillermo Florit
Juan Morey Company	Juan Bauzá Roig	Arnaldo Bauzá Sastre
Bernardino C. Company	José Estelrich M.	Amador Bauzá Galmés

COLABORADORES:

Miguel Fiol Company	Prensa Forana
Miguel Aleixandre	Juan Roig Bauzá
Secció Juvenil	Un reporter
Cronicon	A.P.M.

PROTECTORES DE SANT JOAN.-

D. Miguel Estelrich	Ayuntamiento de San Juan
D. Miguel Fuster	D. Juan Bauzá Antich
D. Gabriel Ferriol	D. Ramón Gayá Carbonell
Dña. Antonia M. Soler Gayá	Dña. Francisco Gayá de Chacártegui
D. Francisco Rotger	D. Juan Oliver de Mayá
D. Antonio Matas Bauzá	D. Rafael Soler Gayá
D. Fulgencio Rosselló de Son Gual	D. Francisco J. Senmenat
D. Luís Alemany Vich	d'Els Calderers.
Dña. Margot Christoffer	Dña. Antonia Bauzá Camps
dña. Mirella Verger Vda de Rosselló	Dña. María Camps Vda de Oliver
D. Francisco Camps de Sa Bastida	Dña. Antonia Camps Vda de Truyols
	Dña. Ana Gayá Mayol Hotel Cala
	Fornells.

NOTAS DE LA REDACCION.-

Las opiniones expresadas en los artículos y colaboraciones publicadas en este Boletín, manifiestan la forma de pensar de sus autores, pero no necesariamente la de los que en él trabajamos.

Los artículos escritos en catalán o mallorquín, son reproducción literal de sus originales, no haciéndose, esta redacción responsable de las faltas que en ellos pudieran existir.

